

Alexander Beliavsky & Adrian Mikhalchishin
SECRETS OF CHESS INTUITION

رموز شهوت شطرنجی

چگونه حس شطرنجی خود را تقویت کنیم؟

الکساندر بلیافسکی

آدریان میخالچیشین

ترجمه: علیرضا فیاضی

رموز شهود شطرنجی

WWW.ACHMAZSTORE.IR

ACHMAZ

فروشگاه تخصصی شطرنج

■ سرشناسه: بلیافسکی، الکساندر، ۱۹۵۳ - م، عنوان و نام پدیدآورنده: رموز شهد
شطرنجی: چگونه حس شطرنجی خود را تقویت کنیم؟ / الکساندر بلیافسکی و ادینان میخالچیشین، با همکاری
الکسی سوتین و واسیلی ایوانچوک، برگردان به انگلیسی گوین لاق، برگردان به فارسی علیرضا فیاضی، ویراستار:
احسان محمداسماعیل. ■ مشخصات نشر: تهران، شباhtنگ، ۱۳۹۵. ■ مشخصات ظاهری: ۲۰۰ ص، نمودار
ISBN 978-600-150-6

■ وضعیت فهرست‌نویسی: قبلا
Chess ■ موضع: شطرنج ■ موضوع: شطرنج
■ یادداشت: عنوان اصلی: Secrets of Chess Intuition.
Chess-- Study and Teaching ■ موضوع: شطرنج - راهنمای آموزشی
■ شناسه افزوده: سوتین، الکسی استپانوویچ، ۱۹۲۶ - م. ■ شناسه افزوده:Chess
■ شناسه افزوده: ایوانچوک، واسیلی، ۱۹۶۹ - م. ■ شناسه افزوده: Ivanchuk, Vasily
■ شناسه افزوده: میخالچیشین، ادینان، ۱۹۵۴ - م. ■ شناسه افزوده: Mikhalchishin, Adrian
■ شناسه افزوده: Lock, Gavin ■ شناسه افزوده: فیاضی، علیرضا، ۱۳۴۷ - ، مترجم. ■ شناسه افزوده: محمد
اسماعیل، احسان، ۱۳۴۶ - ، ویراستار. ■ ردیفه‌نگری: ۱۳۹۵ ر ۸ / ۵ / ۸ ■ ردیفه‌نگری دیوبی: ۴۲۷۲۵۶۲
■ شماره کتابشناسی ملی: ۷۹۴/۱۲

رموز شهودِ شطرنجی

چگونه حس شطرنجی خود را تقویت کنیم؟

آلکساندر بليافسکى و آدریان میخالچیشین

با همکاری
آلکسی سوئتین و واسیلی ایوانچوک

برگردان به انگلیسی
گوین لای

ACHMAZ
برگردان به فارسی
علیرضا فیاضی
فروشگاه تخصصی شطرنج

ویراستار
احسان محمد اسماعیل

WWW.ACHMAZSTORE.IR

انتشارات شاهزاد

CHIMAZ

فروشگاه تخصصی شطحی
انتشارات شباهنگ

رموز شهودِ شطرنجی

آلکساندر بلیافسکی و آدریان میخالچیشین

برگردان علیرضا فیاضی | ویراستار احسان محمد اسماعیل

حروفنگاری مینا قربانی | صفحه‌آرایی شهرام فرجی

لیتوگرافی زیتون | چاپ جمالی | صحافی مهرگان

چاپ اول ۱۳۹۵ | شمارگان ۱۰۰۰ جلد

شابک ۹۷۸-۱۵۰-۱۳۰-۶۰۰

حق چاپ محفوظ است

دفتر مرکزی خیابان انقلاب، خیابان شهدای راندارمری، پلاک ۴۹

تلفن ۰۶-۶۶۹۶۴۲۲۵ فاکس ۶۶۴۶۰۲۶۵

فروشگاه انقلاب خیابان انقلاب، پلاک ۱۱۹۲، تلفن ۰۶۶۴۹۱۰۹۸

فروشگاه فروردین خیابان انقلاب، خیابان فروردین، ساختمان ناشران، پلاک ۱۶ تلفن ۰۶۶۴۱۳۱۷۵

فهرست

۷	پیشگفتار
۹	مقدمه
۱۳	نشانه‌های کتاب
۱۵	۱ شهود تال
۲۹	۲ تصمیم‌گیری‌های شهودی ساده
۳۷	۳ تصمیم‌گیری‌های ترکیبی شهودی
۵۷	۴ تصمیم‌گیری‌های پوزیسیونی شهودی
۵۹	۵ قربانی‌های تفاوت
۷۹	۶ قربانی سوار در ازای دو پیاده
۸۴	۷ قربانی وزیر
۸۹	۸ قربانی‌های پیاده
۱۰۳	۹ تعویض همچون تصمیمی شهودی
۱۱۲	۱۰ کدام رخ؟
۱۱۸	۱۱ حرکت‌های آرام مرموز
۱۲۱	۱۲ اصلاح وضعیت بدترین سوار
۱۲۶	۱۳ محاسبه، شهود و اشتباہات در ارزیابی
۱۳۸	۱۴ شهود و مخاطره
۱۴۴	۱۵ شهود در آخر بازی
۱۵۵	۱۶ عوامل روان‌شناختی
۱۷۱	۱۷ شهود در شروع بازی
۱۷۸	۱۸ شهود از دیدگاه استاد بزرگ سوئنین
۱۹۱	۱۹ شهود خود را بیازمایید
۱۹۷	پاسخ آزمون‌های شهودی

پیشگفتار

گفتگویی که زمانی با میخائيل تال کبیر داشتم، بعد از اینکه هر دوی ما در قهرمانی شوروی ۱۹۷۴ مقام‌های عالی کسب کردیم، تأثیر عمیقی بر من گذاشت. او گفت: «ساسا، واریاسیون‌ها را عالی محاسبه می‌کنی، اما واقعاً باید شهودت را پرورش دهی.»

در آن‌زمان، توجه چندانی به گفته‌ی او نکردم، چون جوانان آمادگی تعمق در مسایل فلسفی را ندارند، و کلمه‌ی «شهود» برای من، معنای فلسفی بیش از حد عمیقی داشت. مدت زمان مديدة سپری شد که شروع به تفکر درباره‌ی مسئله‌ی اصلی در شطرنج کردم، یعنی انتخاب حرکت صحیح، به‌ویژه در وضعیت‌های بحرانی.

ویشی آناند، زمانی اظهارنظر جالبی درباره‌ی این موضوع کرد: «شهود، نخستین حرکتی است که درباره آن می‌اندیشم.» کاملاً صحیح است، اما با چه معیارهایی این حرکت، اول از همه به ذهن ما خطور می‌کند؟ طبیعتاً، این از دانش شطرنجی و تجربه‌ی پیشین ما نشأت می‌گیرد. در پوزیسیون ساده، به‌طور خودکار بازی می‌کنیم، اما در وضعیت پیچیده یا حساس، گاهی مجبوریم از طریق تجزیه و تحلیل عمیق واریاسیون‌ها راه حلی بیابیم. اما خیلی وقت‌ها، محاسبات ما عمق کافی ندارند و باید بر مبنای عوامل دیگری تصمیم‌گیری کنیم.

بسیاری از استادان بزرگ درباره‌ی موضوع شهود در شطرنج نوشته‌اند، از جمله: تال، گوفلد، سوئین و دوورتسکی، مریبی مشهور شطرنج. در این کتاب تلاش کرده‌ایم تا دسته‌بندی تقریبی از تصمیم‌گیری‌های شهودی ارائه دهیم، اما البته قادر نبوده‌ایم تمام ستاریوهای ممکن را در این تلاش خود طبقه‌بندی کنیم. با این حال، بر این باوریم که خواننده از ایده‌های ما استفاده خواهد کرد و نتایج خاص خودش را خواهد گرفت. در ضمن برای اینکه خواننده خوراک فکری هر چه بیشتری داشته باشد، مثال‌های فراوانی از نمونه‌های واقعی آورده‌ایم. در مواردی خاص، چندین واریاسیون با تفسیر ارائه شده است تا صحت تصمیم شهودی اتخاذ شده را نشان دهیم، و در موارد دیگر سعی کرده‌ایم تا ماهیت چنین تصمیماتی را با کلمات شرح دهیم.

الکساندر بلیافسکی

مقدمه

همین کار را انجام داد.»

چندین بازیکن در تاریخ شطرنج بوده‌اند که اغلب اوقات صرفاً براساس شهود تصمیم می‌گرفتند، یا به طور گسترده‌ای شهود را در فرایند تصمیم‌گیری دخالت می‌دادند؛ بازیکنانی همچون کاپابلانکا، قال، اسمیسلوف، پتروسیان، اسپاسکی، اشتاین، کرامنیک و آناند. آن‌ها بیکاره می‌توانستند با محاسبه‌ی دقیق از انتخاب‌های شهودی خود پشتیبانی کنند، به‌وضوح برترین‌ها بوده‌اند. اولین و مهم‌ترین عامل، توانایی حسن کردن بهترین حرکت در هر وضعیت مشخص بود؛ بدین معنی که آن‌ها تمایل به پیدا کردن بهترین ادامه، بدون صرف زمانی طولانی داشتند. طبعاً چنین روشی گاهی می‌تواند به اشتباه فاحش دو حرکتی منجر شود، اما در مورد بازیکنان بزرگ مزبور، احتمال وقوع این‌گونه اشتباهات بسیار کم است.

شهود چیست؟

تعریف فنی شهود در دانشنامه‌ی بریتانیکا به شرح زیر است:

«شهود، در فلسفه، به توانایی کسب دانشی اطلاق می‌شود که نمی‌توان با استنتاج یا مشاهده و با دلیل یا تجربه به دست آورد. همین‌طور شهود را منبعی اصیل و مستقل از شناخت تلقی می‌کنند، زیرا مختص توضیح فقط آن‌گونه از دانش‌هایی است که دیگر منابع به دست نمی‌دهند. شناخت

تصمیمات شهودی

صحبت درباره‌ی شطرنج شهودی، نخست میخانیل تال دهه‌ی ۱۹۶۰ و قربانی‌های مشکوک او را به یادمان می‌آورد. همچنین کاپابلانکا را به‌خاطر می‌آوریم که پشت میز، اغلب تصمیماتی می‌گرفت بدون این‌که هیچ واریاسیونی را محاسبه کند، و این تصمیمات مبنی بر قواعد پوزیسیونی بود که فقط خودش آن‌ها را می‌فهمید.

ایوان پاولف، دانشمند روسی، شهود را توانایی دیدن نقطه‌ی پایانی مسیر، در تاریکی کامل، تعریف می‌کند که اساساً از طریق تجربه‌ی فرد شکل می‌گیرد. به نظر می‌رسد که سه نوع تصمیم‌گیری شهودی در شطرنج وجود دارد:

- ترکیبی
- پوزیسیونی
- روانشناسانه (پیش‌بینی طرح‌های حریف و به‌تبع آن، اجرای اقدامات پیشگیرانه علیه آن طرح‌ها؛ این را تقریباً می‌توان احساس خطر توصیف کرد)

زمانی که یکی از دو مؤلف کتاب حاضر، مربی کارپ در رویارویی علیه کاسپارف بود، بارها به‌طور مکرر از کارپ چنین چیزی می‌شنید «چه قبل و چه بعد از تدارک حس می‌کردم که حریفم در اینجا تفاوت قربانی می‌دهد - امروز او دقیقاً

شهود نمی‌تواند حاصلی داشته باشد؛ فرق میان کامپیوتر و انسان در مواجهه با شاخه‌های گوناگون از واریاسیون‌ها، در این است که کامپیوتر ارزیابی عددی - کمی به دست می‌دهد، در حالی که انسان احساس را نیز در پوزیسیون دخیل می‌کند.»

عقیده‌ی گنا سوسونکو این است: «در پس واژه‌ی «شهود»، تجربه یا دانش ناآگاهانه‌ی ما از بازی‌ها و ایده‌های خودمان یا دیگران نهفته است. هنگامی که بازی‌هایم را به سیمیون فورمان بزرگ نشان دادم، پرسید: «آن ایده را از کجا گرفتی؟» که پاسخ دادم: «فکر خودم است»؛ سپس سیمیون گفت: «نه، تو باید قبل این را دیده باشی». همانا، شهود دانشی است که در ذهن‌هایمان در سطحی صرفاً ناآگاهانه شکل داده‌ایم. در میان بزرگ‌ترین شطرنج‌بازان، این طرز شکل‌گیری اطلاعات، بسیار سریع اتفاق می‌افتد، و نمی‌توانم بپذیرم شخصی که تازه شطرنج آموخته است، صاحب شهود باشد. من هرگز واریاسیون‌های متعددی را محاسبه نمی‌کنم، اما همیشه لحظه‌ای را حس می‌کنم که لازم است بازی روبات‌وار را متوقف و چند ادامه‌ی مهم را بررسی کنم.

«به عقیده‌ی من، پروراندن شهود، کاری سرراست است و به مطالعه‌ی هر چه بیشتر از بازی‌های هر چه متنوع‌تر (مخصوصاً بازی‌های کلاسیک) بستگی دارد؛ چون که فقط در میان شطرنج‌بازان با استعدادتر است که شهود بسیار سریع‌تر رشد می‌کند.» عقیده‌ی ولادیمیر کرامنیک جالب است: «شهود شناخت و فهم فوری پوزیسیون است، اما توضیح منطقی این موضوع دشوار است. شهود به تعبیری، به میزان دانش بستگی دارد؛ هر چه دانش بیشتری بیندوزید، شهود شما بهتر می‌شود. اما در مجموع، استعداد

حقایق ضروری و اصول اخلاقی، گاهی از طریق شهود توضیح داده می‌شود.» آناند اما نظر استادان بزرگ در این باره چیست؟ آناند به طور ساده می‌گوید: «شهود، اولین حرکتی است که در پوزیسیون می‌بینم»، توضیحی مختصر و مختص خودش. شهود عبارت است از تشخیص سریع و فهم ماهیت پوزیسیون و به طور خودکار، دیدن حرکت در چشم ذهن‌تان. این فرمول بسیار ساده، صفت ممیزه‌ی خوزه رائل کاپابلانکای بزرگ هم بود. استاد بزرگ کاستیچ گفت که چگونه او و گروهی از بازیکنان در باشگاه شطرنج منهتن، سخت مشغول تجزیه و تحلیل پوزیسیونی خاص بودند. آن‌ها به این نتیجه رسیده بودند که حرکت e5 ♕ بهترین حرکت بود و رفت تا بریج بازی کند. e5 بازیکنان، حیرت‌زده به بررسی جدی آن حرکت پرداختند و پس از یکی، دو ساعت به این نتیجه رسیدند که واقعاً حق با کاپابلانکا بود!

هلمت پفلگر، استاد بزرگ و روانشناس مشهور، شهود را چیزی تلقی می‌کند که نمی‌توان با منطق اثبات کرد و در واقع، نوعی احساس است: «شهود در شطرنج (اما نه فقط در شطرنج)، فرآیندی آگاهانه یا ناآگاهانه است، به‌تبع آن، شخص بدون تفکری طولانی به نتیجه‌ای می‌رسد که خودش هم قادر به توضیح آن نیست. بدین ترتیب، کاپابلانکا و پتروسیان در پوزیسیون‌هایی معین، اصلاً نیازی به تفکر نداشتند؛ آن‌ها می‌دانستند یا حس می‌کردند که چه می‌کنند. در هنر و ادبیات، این را «لحظه‌ی الهام» می‌نامند، و نمایانگر چیزی است که فقط از طریق محاسبه نمی‌توان خلق کرد. تجزیه و تحلیل صرف، بدون

تردید، این همان چیزی است که بازیکن قوی‌تر را متمایز می‌سازد – هنگامی که امکانات متعددی وجود دارد، او از محاسبه‌ی عینی صرف نظر می‌کند و از شهود خود برای یافتن حرکت درست استفاده می‌کند.» (با این حال، وقتی حرکت پیدا شد، شطرنج باز برای اطمینان خاطر، حرکت پیدا شده را تجزیه و تحلیل جزء به جزء می‌کند).

ولدجمیش اشمت، استاد بزرگ لهستانی، شهود را «دانش ناخودآگاه» توصیف می‌کند. باز هم می‌توان ساعتها درباره‌ی تعبیر و تفسیر این سخن بیندیشید، اما واقعیت این است که قوه‌ی فهم در بعضی افراد، سریع‌تر از دیگران رشد می‌کند.

باتوینیک، کاپابلانکا را به دلیل بازی شهودی‌اش، بزرگ‌ترین شطرنج‌باز تاریخ می‌دانست.

نظر بوریس گلوفاند چنین است: «شهود چیزی است که خودش را در پوزیسیون‌های بسیار مهم نمایان می‌کند، که نه طرحی مشخص و نه ادامه‌ای اجباری وجود دارد. بهر حال، شهود پیش از هر چیز در ارزیابی آغازین شخص از پوزیسیون و انتخاب حرکت توسط شخص نمایان می‌شود. از دیدگاه کاسپاروف، برآورد اولیه از پوزیسیون و متعاقباً حرکات انتخاب شده اغلب اشتباه است؛ کاسپاروف در عوض، با بررسی و تجزیه و تحلیلی وافر به تصمیمات درست می‌رسد. از طرف دیگر اولین ارزیابی پوزیسیونی بازیکن مشهور شهودی، بوریس اسپاسکی، تقریباً همیشه درست از کار درمی‌آید. ممکن است شهود شخصی را با مطالعه‌ی دقیق تمام جوانب شطرنج توسعه داد. برای نمونه، در آغاز، کامسکی آشکارا توانایی یافتن حرکات درست در موقعیت‌های بحرانی را نداشت، اما با نزدیک شدن به پایان

ذاتی، بزرگ‌ترین نقش را بازی می‌کند. شهود خوب، نخستین نشانه از استعداد شطرنجی است. به بیان ساده، ممکن است بعضی از پوزیسیون‌ها مطلوب شما باشد، و برخی دیگر را نپسندید، به بعضی از پوزیسیون‌ها کاملاً اعتماد داشته باشید، در حالی که به برخی دیگر اصلاً اعتماد نکنید؛ قضاوت شهودی همین است. شهود در پوزیسیونی مطلوب، نقش کم اهمیت‌تری بر عهده دارد، در حالی که در بازی سریع (بلیتس)، شهود، بیشترین اهمیت را پیدا می‌کند. خودم بازیکنی شهودی هستم؛ سراسر بازی من براساس شهود است. اساساً، از واریاسیون‌های خاصی امتناع می‌کنم یا آن‌ها را تا آخر محاسبه نمی‌کنم، زیرا حس می‌کنم که آن‌ها اشتباه هستند. کاپابلانکا و آناند نمونه‌هایی از بزرگ‌ترین بازیکنان شهودی هستند، در صورتی که کاسپاروف بیش از هر چیز، محاسبه‌گر است؛ شهود در روند تصمیم‌گیری او نقش برجسته‌ای ندارد.»

دکتر ملکین، روانشناس مشهور روسی (که در مرکز تدارکات فضانوردی شوروی کار می‌کرد) تحقیقات خود را به شهود در شطرنج نیز بسط داد، و به نتایج زیر رسید. اولاً تجربه نشان می‌دهد که استادان بزرگ در پوزیسیون‌های مبهم بیش از سه یا چهار حرکت را بررسی نمی‌کنند؛ بقیه‌ی ادامه‌ها کنار گذاشته می‌شوند، چون خارج از آن محدوده‌ای هستند که با شهود بتوان به سراغ شان رفت. دومین مشاهده چنین بود که هر چه ریتینگ بازیکن بالاتر باشد، عملأً کمتر محاسبه می‌کندا بازیکنان رده بالا اساساً حرکاتی را که قصد محاسبه‌ی آن‌ها را ندارند، حذف می‌کنند! لاسکر نیز به این نکته اشاره کرده است: «مهارت بیشتر، محدودیت بیشتر (حرکات کاندیدای کمتر). بدون

دوره‌ی شطرنجی خود، موفق شد این کیفیت را در خود پرورش دهد.»

عقیده‌ی و. اسمیلگ دانشمند چنین بود: «اگر قواعد واضح و دقیقی برای هدایت بازی در شطرنج وجود داشت، آنگاه بسی شک شطرنج گیرایی و جذابیتش را از دست می‌داد. ویژگی‌های بی‌نظیر شطرنج اساساً در این است که هیچ اصول فرمول‌بندی شده‌ای وجود ندارد که چگونه بازی کنیم. همچنین امکان ندارد که قادر باشیم پوزیسیونی را قاطعانه و به‌طور انعطاف‌ناپذیر ارزیابی کنیم (مطابق نظریه‌ی لایب‌نیتز، ریاضی‌دان مشهور، فرمول‌بندی کردن اندیشه‌ی شطرنجی غیرممکن است)، به‌خصوص هنگامی که منظور ما وضعیتی است که از لحاظ دینامیکی غنی است.

نبود معیارهایی در چارچوبی معین برای هدایت دقیق بازی شطرنج، حاکی از این واقعیت است که خلاقیت و شهود در بازی استادان رابطه‌ای ناگستینی دارند.

برای شطرنج‌بازان و برای آنها که کار دانشگاهی و پژوهشی انجام می‌دهند، راز پیروزی در توانایی اندیشیدن شهودی است.

توانایی گشودن راه ذهن فرد به چنین شیوه‌ای و تقسیم آن به عناصر تشکیل‌دهنده آن، همچنان یکی از بزرگ‌ترین معضلات حل ناشدنی باقی مانده است.

ما سخنان خود را با اظهارنظری از واسیلی اسمیسلوف به‌پایان می‌رسانیم: در بازی‌های خود، من نه تنها متکی به تجربه و دانش و توانایی تجزیه و تحلیل خود هستم، بلکه بیش از هر چیز به شهود خود اتکا می‌کنم. چون این «حس» تشخیص وضعیت است که به ما توانایی ارزیابی دقیق و ژرف پوزیسیون را می‌دهد، همانند شعله درخشنای که مبارزه‌ی پیش رو را روشنی می‌بخشد.

نشانه‌های کتاب

✗ گرفتن

+ کیش

++ کیش دوگانه

مات

!! حرکت درخشنان

! حرکت خوب

? حرکت جالب توجه

? حرکت مشکوک

? حرکت بد

?? الشتباه فاحش

0-0 قلعه در چناع شاه (قلعه کوچک)

0-0-0 قلعه در چناع وزیر (قلعه بزرگ)

1-0 سفید پیروز شده است.

1/2-1/2 بازی مساوی شده است.

0-1 سیاه پیروز شده است.

○ حرکت سفید

● حرکت سیاه

شهود محور اصلی همه‌ی تصمیم‌گیری‌ها در شطرنج است و در ک نقشی که شهد ایفا می‌کند برای بهبود بازی شطرنج باز حیاتی است. بازیکنانی که تلاش می‌کنند هر ادامه‌ای را تا به آخر محاسبه کنند، غالباً در پیچیدگی‌های واریانت‌ها سردرگم می‌شوند، در حالی که بازیکنانی که شهودشان را به کار می‌گیرند زمان و انرژی خود را می‌توانند برای لحظات کلیدی بازی ذخیره سازند.

این نخستین کتابی است که دربارهٔ نقش شهد در شطرنج نوشته شده است، و برای شما شرح می‌دهد چگونه شهد خود را به کار گیرید. همچنین راهنمایی است برای تشخیص میان پوزیسیون‌هایی که بازیکن باید سخت به شهودش اتکا کند و پوزیسیون‌هایی که بازیکن باید به محاسبه و بررسی روی آورد.

مؤلفان کتاب، هر دو بازیکنان و نویسنده‌گان سطح بالایی هستند که مثال‌هایی از بازی‌های مدرن و همچنین کلاسیک را در این کتاب گردآورده‌اند، با تأکیدی خاص بر بازیکنانی که شهد آن‌ها افسانه‌ای بوده است، برای مثال میخائیل قال. مؤلفان توجهی خاص به نقش قربانی‌های شهودی سوار، چه برای حمله، چه برای دفاع یا اهداف پوزیسیونی کرده‌اند.

الکساندر بلیافسکی استاد بزرگ مشهور از اوکراین است که در حال حاضر برای اسلوونی بازی می‌کند. او در سال ۱۹۷۳ قهرمان جوانان جهان شد و به مدت بیست سال یکی از بازیکنان برتر جهان بوده است. بازی او با آمادگی تئوریک عالی و روحیه‌ی جنگندگی و سبکی محکم شناخته شده است.

آدریان میخالچیشین نیز استاد دیگری از اوکراین است که ساکن اسلوونی است. او نویسنده و پژوهشگری مشهور است که دربارهٔ شروع‌بازی، وسط‌بازی، آخر‌بازی کتاب‌های ارزشمندی نوشته است.

WWW.ACHMAZSTORE.IR

انتشارات شبانگ

www.shabahangbook.com

